

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

25.5.2012 DIAR: 169/2012

Tavase Oy
Petri Jokela
Kalevantie 2

33100 TAMPERE

Lausuntopyyntö 17.4.2012

VEHONIEMEN-ISOKANKAAN HARJUALUEEN TEKOPOHJAVESIHANKE

Pöyry Finland Oy on päivittänyt Tavase Oy:n tekopohjavesihanketta koskevan yleissuunnitelman, joka koskee Vehoniemenharjun ja Isokankaan harjua. Maakuntamuseo on aikaisemmin antanut hankkeesta lausunnot 27.5.2002 (diar. 73/5423/2002) ja 24.9.2008 (TRE 4973/12.03.02/2008). Harjulla sijaitsee Vehoniemen korpraalikunnan käytöstä jääneen ampumaradan jäännöksiä, joiden inventointia museo on edellyttänyt aikaisemmassa lausunnossaan. Museo teki yleissuunnitelman saatuaan maastokatselmuksen 4.5.2012, minkä jälkeen museolle on toimitettu vielä ampumarata-alueen arkeologisen inventoinnin täydennysraportti sekä sen liitteenä oleva kartta, johon on merkitty radan vieressä sijaitseva pohjavesisuunnitelmaan kuuluva imeytysalue. Museo toteaa yleissuunnitelmasta ja ampumarata-alueen osalta muutetusta suunnitelmakartasta seuraavaa.

Ampumaradasta laadittu arkeologinen inventointi on riittävä selvitys jäännöksestä. Se käsittää betonirakenteisen näyttösuojan maavallikäytävineen sekä eri etäisyyksissä sijaitsevia, kivetyin penkerein varustettuja ampumapaikkoja. Rakenteet muodostavat arkeologisesti hyvin säilyneen ja ymmärrettävän kokonaisuuden. Radan eteläpuolella metsäisessä rinteessä sijaitsee lisäksi ampumaseuran majan paikka, jossa on säilynyt vähäisiä kivi- ja betonirakenteiden jäännöksiä.

Vehoniemen korpraalikunnan ampumaradan rakenteet omaavat kulttuurihistoriallista arvoa. Kohdetta ei luokitella kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Se tulee kuitenkin säilyttää ympäristössä suojeluskunta- ja ampumaseuratoiminnan muistomerkkeinä. Museolle toimitetussa muutetussa suunnitelma-piirustuksessa (inventointiraportin liitekartta 2) betoninen näyttösuoja ja ampumapaikat on rajattu yhtenä kokonaisuutena imeytysalueen ulkopuolelle. Ampumapaikkojen ja näyttösuojan alueelle ei tule myöskään sijoittaa kaivoja.

Yleissuunnitelmaan sisältyy putkistolinjan rakentaminen Vehoniementien varteen. Kyseinen tie palautuu merkittävään Hämeenlinnasta Tammerkoskelle johtaneeseen historialliseen kulkureittiin. Sen osalta maakuntamuseo

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO, PL 487, 33101 Tampere

Käyntiosoite: Museokeskus Vapriikki, Alaverstaanraitti 5

Puh. 03-5656 5140 Fax: 03-5656 5141 www.tampere.fi/vapriikki

toteaa, että aikaisempien lausuntojen jälkeen historiallisia kulkureittejä koskevat suojeluohjeet ovat tarkentuneet (Museoviraston ohje 2009) ja osa historiallisista kulkureiteistä luokitellaan kiinteiksi muinaisjäännöiksi. Historiallinen tie noudattaa alustavan tarkastelun perusteella Vehoniementien linjaa. Edelleen käytössä olevien teiden kohdalla on myös voinut säilyä vanhoja tiekerroksia ja –rakenteita, jolloin teihin kajottaessa muinaisjäännösnäkökulma tulee ottaa huomioon. Tästä syystä pohjavesihankkeen tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä arkeologinen inventointi, jossa selvitetään historiallisen tien sijainti ja nykytila. Inventointiraportti tulee lähettää Pirkanmaan maakuntamuseoon, joka ottaa inventointituloksen perusteella kantaa putkilinjan toteutukseen ja arkeologisten jatkotutkimusten tarpeeseen. Inventoinnin toteutuksesta saa tarkempia ohjeita maakuntamuseosta. Inventoinnin kustannukset tulevat yleisessä työhankkeessa hankkeen toteuttajan kustannettaviksi (MML 15 §).

Em. kohteita ja niiden suojeluperiaatteita koskevat tiedot tulee ilmetä hanketta koskevasta yleissuunnitelmasta. Hankkeesta laadittavat tarkemmat suunnitelmat tulee lähettää Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.

Vt. Museonjohtaja

Tuija-Liisa Soininen

Tutkija

Ulla Lähdesmäki

Tiedoksi: Museovirasto/Kulttuuriympäristön suojelu; Pirkanmaan Ely-keskus/Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue/Rakennetun ympäristön yksikkö; Pirkanmaan liitto; Kangasalan kunta/Kaavoitus

UL/ul, hk